

Tiesu administrācija

E-lietas domēna mērķarhitektūra

Versija 0.5

Māris Kumerdanks, 19.03.2025.

Tiesu administrācija

Prezentācijas saturs

01

Jomas vispārīgs raksturojums

02

Jomas mērķarhitektūra

03

Jomas mērķarhitektūras ieviešanas ceļa karte

Jomas vispārīgs raksturojums

Jomas tvērumš

- E-lietas domēns ietver **izmeklēšanas, tiesvedības un sodu izpildes procesus digitālajā vidē.**
- Integrēts risinājums **kriminālprocesiem, administratīvām lietām un civillietām.**
- Iesaistītās iestādes: **Tiesu administrācija, Prokuratūra, IeM IC, IeVP, VPD** u.c.

Esošās situācijas problēmas un iespējas

STIPRĀS PUSES

- Centralizēta lietu pārvaldība – E-lietas platforma nodrošina vienotu piekļuvi lietu datiem un procesiem.
- Integrācija ar citām valsts informācijas sistēmām – nodrošina efektīvu datu apmaiņu starp iestādēm.
- Veicina efektīvāku sodu izpildi un uzlabo resocializāciju, izmantojot digitālus risinājumus soda izpildē
- Automatizētas darbplūsmas – daudzi procesi, piemēram, dokumentu aprīte, tiek veikti automātiski.
- Juridiskais regulējums – platforma atbilst valsts informācijas sistēmu prasībām.

IESPEJAS

- Jaunu datu apmaiņas un integrācijas mehānismu ieviešana – API un servisu arhitektūras attīstība.
- Datu analīzes un mākslīgā intelekta pielietošana – automatizēta dokumentu klasifikācija, prognozēšana un analītika.
- Efektīvāka un atbilstošāka soda piemērošana.
- Paplašināta funkcionalitāte lietotāju ērtībām – digitālās identifikācijas un e-paraksta integrācija.

VĀJĀS PUSES

- Nepietiekama augstas pieejamības infrastruktūra – nepieciešams uzlabot sistēmas uzticamību un nepārtrauktību.
- Datu pārvaldības un piekļuves kontroles izaicinājumi – lietotāju tiesību administrēšana dažādās iestādēs var būt sarežģīta.
- Nepietiekama funkcionalitātes harmonizācija starp dažādām institūcijām.

DRAUDI

- Normatīvo aktu izmaiņas – nepieciešamība pielāgot sistēmu jauniem regulējumiem.
- Kiberdrošības riski – pieaugošie draudi, kas saistīti ar neautorizētu piekļuvi un DDoS uzbrukumiem.
- Resursu ierobežojumi – finansējuma un cilvēkresursu trūkums sistēmas uzturēšanā un attīstībā.

Jomas attīstības mērķi

- **Vienotas digitālās vides nodrošināšana** – veicināt visu ar izmeklēšanu un tiesvedību saistīto iestāžu informācijas sistēmu integrāciju, nodrošinot vienotu un lietotājam draudzīgu piekļuvi datiem.
- **Datu pieejamības un kvalitātes uzlabošana** – nodrošināt, ka visām iesaistītajām iestādēm ir pieejami aktuāli un precīzi dati, kas nepieciešami lēmumu pieņemšanai un procesu norisei.
- **Drošības un atbilstības stiprināšana** – ieviest augstākos kiberdrošības standartus, nodrošinot datu aizsardzību, atbilstību normatīvajiem aktiem un nepārtrauktu sistēmas pieejamību.
- **Automatizācijas un mākslīgā intelekta pielietojums** – attīstīt un integrēt automatizētus risinājumus, kas palīdzētu samazināt manuālās darbības, veicinātu efektīvāku dokumentu apripi un uzlabotu datu analīzi.
- **Augstas pieejamības un mērogojamības nodrošināšana** – attīstīt infrastruktūru, kas ļauj sistēmai efektīvi pielāgoties pieaugošam datu un lietotāju skaitam, kā arī nodrošināt darbību nepārtrauktību.
- **Lietotāju pieredzes uzlabošana** – izstrādāt lietotājam draudzīgas saskarnes un nodrošināt ērtu piekļuvi sistēmas funkcionalitātēm gan iestāžu darbiniekiem, gan tiesvedības dalībniekiem, gan personām, kuras iesaistītas soda izpildes procesos
- **E-lietas infrastruktūras un drošības uzlabojumi** – pāreja uz centralizētu mākoņdatošanas risinājumu un jaunu kiberdrošības stratēģiju ieviešana.
- **Privātā sektora digitalizācijas veicināšana** – radīt iespējas privātajam sektoram izmantot E-lietas platformu, lai attīstītu jaunus pakalpojumus un uzlabotu esošos procesus.

Jomas arhitektūras principi

- **Datu integritāte un savietojamība** – nodrošināt, ka dati ir uzticami, vienoti strukturēti un viegli apmaināmi starp dažādām sistēmām, t.sk. Datu izplatīšanas un pārvaldības platformu (DAGR).
- **Modularitāte un pielāgojamība** – veidot arhitektūru tā, lai katru komponenti būtu iespējams attīstīt un pielāgot neatkarīgi, samazinot ietekmi uz citiem sistēmas elementiem.
- **Drošība pēc noklusējuma** – ieviest principu, ka drošības prasības tiek iekļautas visos sistēmas izstrādes un uzturēšanas posmos, lai nodrošinātu datu aizsardzību un piekļuves kontroli.
- **Atvērto standartu un tehnoloģiju izmantošana** – balstīt sistēmu izstrādi uz atvērtiem un starptautiski atzītiem standartiem, kas veicina sistēmas ilgtspēju un izmantojamību ilgtermiņā.
- **Resursu efektīva izmantošana** – optimizēt tehnoloģiskos un cilvēkresursus, lai nodrošinātu sistēmas uzturēšanu un attīstību ekonomiski izdevīgā veidā, t.sk. izstrādājot un izmantojot koplietošanas rīkus.
- **Lietotāju iesaiste un atgriezeniskā saite** – veicināt sistēmas attīstību, balstoties uz reālām lietotāju vajadzībām un pastāvīgi pilnveidojot funkcionalitāti, lai tā atbilstu praksē nepieciešamajiem procesiem.
- **Privātā sektora iesaiste** – veicināt sadarbību ar privāto sektoru, lai attīstītu jaunus pakalpojumus un risinājumus, kas balstīti uz E-lietas platformu.

Jomas mērķarhitektūra

Juridiskais skats

- **Procesu norises elektroniskā vidē valsts platformas likums**
Jāgroza pārejas noteikumi, lai skaidri noteiktu pāreju uz pilnībā digitalizētu lietu pārvaldību un elektronisko dokumentu glabāšanu.
- **MK noteikumi Nr. 217 "E-lietas platformas datu apstrādes noteikumi"**
Jāprecizē nosacījumi par ieslodzīto piekļuvi E-lietas portālam, nosakot drošības prasības un pieejamības nosacījumus.
- **Kriminālprocesa likums**
Jāpaplašina elektronisko lietu izmantošanas tvērumus, pagarinot pārejas periodu un precizējot pirmstiesas izmeklēšanas digitālo procesu kārtību.
- **Administratīvās atbildības likums**
Jāpielāgo elektronisko dokumentu aprites un arhivēšanas termiņi atbilstoši digitālo procesu prasībām.
- **MK noteikumi Nr. 850 "Kriminālprocesa informācijas sistēmas noteikumi"**
Jāveic izmaiņas, lai nodrošinātu e-lietu datu apmaiņas savietojamību ar citām tiesībsargājošām iestādēm un nodrošinātu automatisku dokumentu plūsmu.
- **MK noteikumi Nr. 177 "Prokuratūras informācijas sistēmas noteikumi"**
Jāgroza noteikumi, lai nodrošinātu prokuratūras datu integrāciju ar E-lietas ekosistēmu un Eiropas prokuratūras sistēmu.
- **Ieroču aprites likums**
Jānosaka prasības digitālai reģistrācijai un licenču pārvaldībai elektroniskā vidē, nodrošinot ātrāku un efektīvāku administratīvo procesu.
- **Ieroču reģistra noteikumi**
Jādefinē datu nodošanas un atjaunošanas mehānismi digitalizētā reģistrā, lai uzlabotu piekļuves kontroli un informācijas integritāti.
- **Ieslodzījuma vietu pārvaldes likums**
Jāpaplašina digitālās informācijas apmaiņa starp ieslodzījuma vietām un tiesu iestādēm, lai nodrošinātu ātrāku un caurspīdīgāku datu apstrādi.
- **Ieslodzīto informācijas sistēmas noteikumi**
Jāpapildina nosacījumi par ieslodzīto digitālo profilu informācijas pieejamību un datu apstrādes kārtību, lai atvieglotu iestāžu darbu un uzlabotu integrāciju ar citām tiesu sistēmām.

Organizācijas skats: Mērķa funkcijas

	Funkcija	Esošais stāvoklis	Mērķa stāvoklis
1.	Elektroniska pirmstiesas izmeklēšana	Fragmentēta informācijas apmaiņa starp iestādēm	Vienota digitālā platforma prokuratūrai, tiesai un policijai
2.	Elektronisks tiesvedības process	Fragmentēta informācijas un dokumentu aprīte	Vienots elektronisks tiesvedības process
3.	Elektronisks sodu izpildes process	Fragmentēta informācijas un dokumentu aprīte	Vienota elektronisks sodu izpildes process
4.	Sabiedrībai pieejami procesi un pakalpojumi	Atšķirīgi autentifikācijas mehānismi, pakalpojumu pieejamība un nepārskatāma procesu pārvaldība	Centralizēti un pieejami procesi un pakalpojumi
5.	E-lietas procesu pārvaldība	Sadrumstalota pārvaldība	Vienota un caurskatāma pārvaldības sistēma

Organizācijas skats: Mērķa pakalpojumi

Informācijas pieejamības nodrošināšana no Izpildu lietu reģistra	Tiesvedības informācijas publicēšana	Personas datu aizklāšana (anonimizēšana) dokumenta atvasinājumā	E-lietas platformas pieejamības nodrošināšana	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšana
Ārpusstiesas ceļvedis	Valsts kompensācijas izmaksāšana cietušajiem kriminālprocesā	Ieroču pārreģistrēšana, atļauju un sertifikātu pārbaude	Administratīvo sodu pārbaude un nomaksa	Notiesāto ilgstošās satikšanās
Izziņas izsniegšana par atrašanos ieslodzījumā, atbrīvošanas izziņas dublikāta sagatavošana	Izziņa no Sodreģistra par fizisko personu (ne)sodāmību, piemērotajiem administratīvajiem sodiem, juridiskām personām piemērotajiem administratīvajiem sodiem un piespiedu ietekmēšanas līdzekļiem			Anonimizētu nolēmumu analītikas MI rīks sabiedrībai
Tiesu nolēmumu analītikas MI rīks darbam tiesā	Lietotāju atbalsta MI rīks par sistēmas lietošanu (ceļvedis)	Iesniegums fiziskās personas ieroču atļaujas saņemšanai	Iesniegums juridiskās personas ieroču atļaujas saņemšanai	Iesniegums par ieroču komersanta speciālās atļaujas (licences) saņemšanu
Dokumentu kopiju izsniegšana	Ieslodzīto īpašuma vai lietojumā esošas tehnikas izmantošanas nodrošināšana	Ieslodzījuma vietas ilglaicīga apmeklējuma organizēšana	Ieslodzījuma vietas īslaicīga apmeklējuma organizēšana	Ieslodzītā digitālais kabinets

Pakalpojuma izmaiņas

Jauns pakalpojums

Semantiskais skats

Esošs resurss:

- E-Lietas platforma
- Koplietošanas rīki (arhivācija, anonimizācija, eZīmogs, skenēšana u.c.)
- Reģistri/Valsts informācijas sistēmas
- Koplietošanas klasifikatori
- Vienotais pieteikšanās modulis
- Vienotais maksājumu modulis

Jauns informācijas resurss:

- DAGR
- Koplietošanas klasifikatori
- Koplietošanas rīki (t.sk. MI)
- Reģistri
- Datu kopas

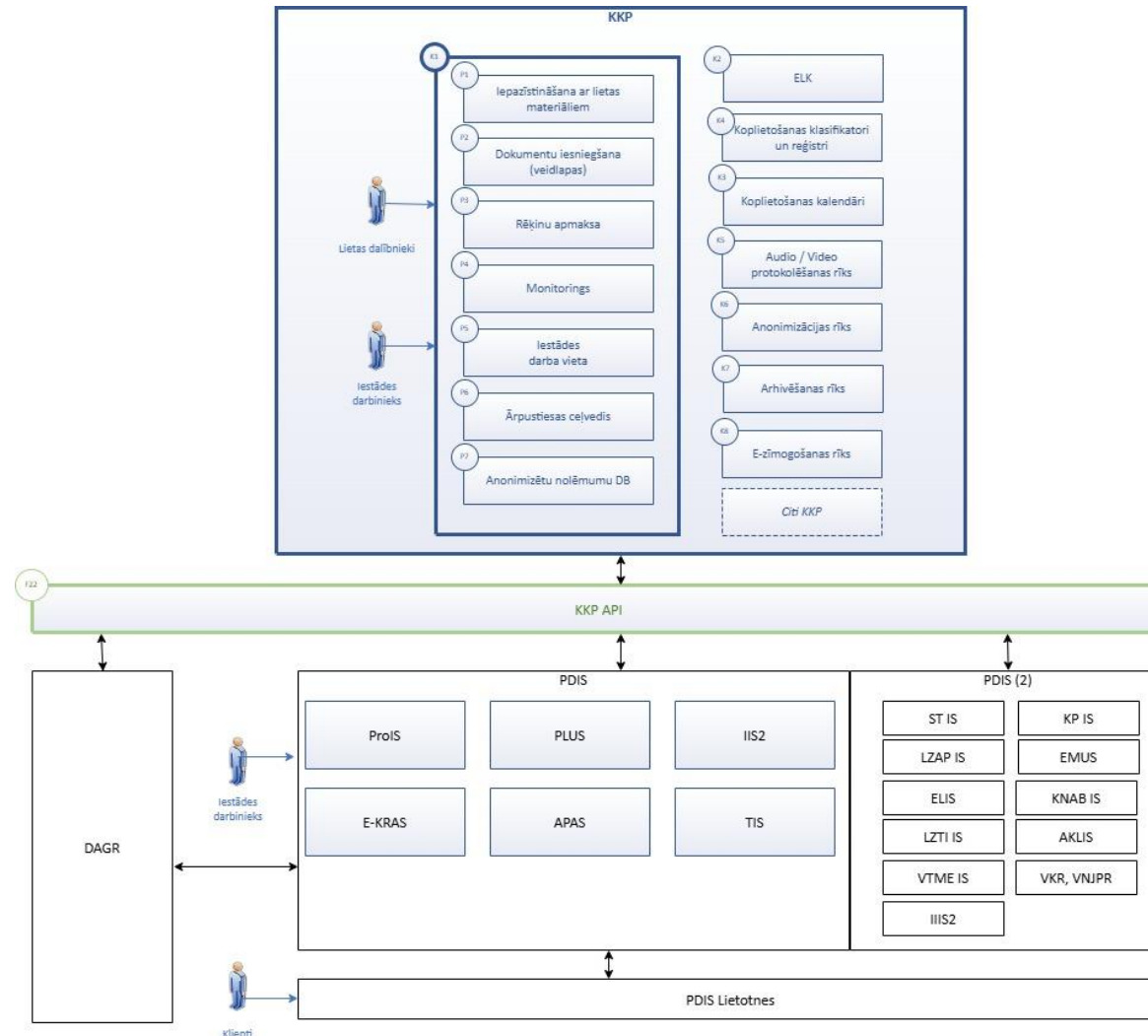
Tehniskais skats: Informācijas sistēmas

E-lietas platforma	Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata	Izpildu lietu reģistra informācijas sistēma	Elektronisko izsoļu vietne	Valsts kompensācijas reģistrs
Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrs	Elektroniskās zīmogošanas un uzticamības pakalpojumu integrācijas starpniekprogrammatūras platforma		Kriminālprocesa informācijas sistēma	Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēma
Integrētā Iekšlietu informācijas sistēma	Kriminālistikas pārvaldes ekspertīžu laboratorijas informācijas sistēma	Ieslodzīto informācijas sistēma 2	Prokuratūras informācijas sistēma	Probācijas klientu uzskaites sistēma
Elektroniskā maksātspējas uzskaites sistēma	Prokuratūras datu analīzes rīks	Attālinātu procesuālo darbību veikšanas rīks	Konkurences padomes PDIS	KNAB PDIS

Jauns risinājums	Risinājuma attīstība
------------------	----------------------

Tehniskais skats: Sistēmu sadarbība

Tehniskais skats: IKT infrastruktūra

- **IKT infrastruktūrai jābūt modulārai** ar standartizētām saskarnēm, lai samazinātu sarežģītību un atvieglotu nākotnes izmaiņas.
- **Jāievēro nedalītas atbildības princips** – vienots atbildīgais par sistēmu plānošanu, izstrādi un ieviešanu.
- **Regulāra infrastruktūras atjaunināšana un uzturēšana** ir būtiska efektivitātei un atbilstībai mainīgajām prasībām.
- **Jānodrošina dažādas funkcionalitātes**, piemēram, transkripcija, anonimizācija, straumēšana.
- **E-lietas attīstības principi un standarti ir regulāri jāaktualizē**, lai nodrošinātu veiksmīgāku attīstību un minimizētu funkciju dublēšanos.

Mērķarhitektūras ieviešanas ceļa karte

Mērķarhitektūras ieviešanas iniciatīvas

	Aktivitāte	Atbildīgais	Termiņš
1.	Drošības un tiesībsargājošo iestāžu digitālo risinājumu attīstība	IeM IC	2029.gada 31.decembris
2.	Tiesvedības procesu pilnveide kriminālprocesā un civilprocesā	TA, MKD	2029.gada 31.decembris
3.	Satversmes tiesas, Konkurences padomes un KNAB integrācija	TA, KP, KNAB	2029.gada 31.decembris
4.	Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) attīstība	LRP	2029.gada 31.decembris
5.	Ieslodzījuma vietu pārvaldes tīklu pārbūve	IeVP	2029.gada 31.decembris
6.	PLUS pārceļšana uz jaunajām tehnoloģijām	VPD	2029.gada 31.decembris

Tiesu administrācija

Mijiedarbība ar citām jomām

Saistītie domēni

IKT infrastruktūra un kiberdrošība (t.sk. mākoņdatošana, sadalītā vide u.c.)

Valsts arhīvs

DAGR

Saistītās jomas

Finanšu, nodokļu un muitas

Veselības

Būvniecības

Starptautiskā pārrobežu datu apmaiņa

Tiesu administrācija

Kontakti konsultācijām

- Māris Kumerdanks, maris.kumerdanks@ta.gov.lv
- Kristaps Zēlavs, kristaps.zelavs@ta.gov.lv